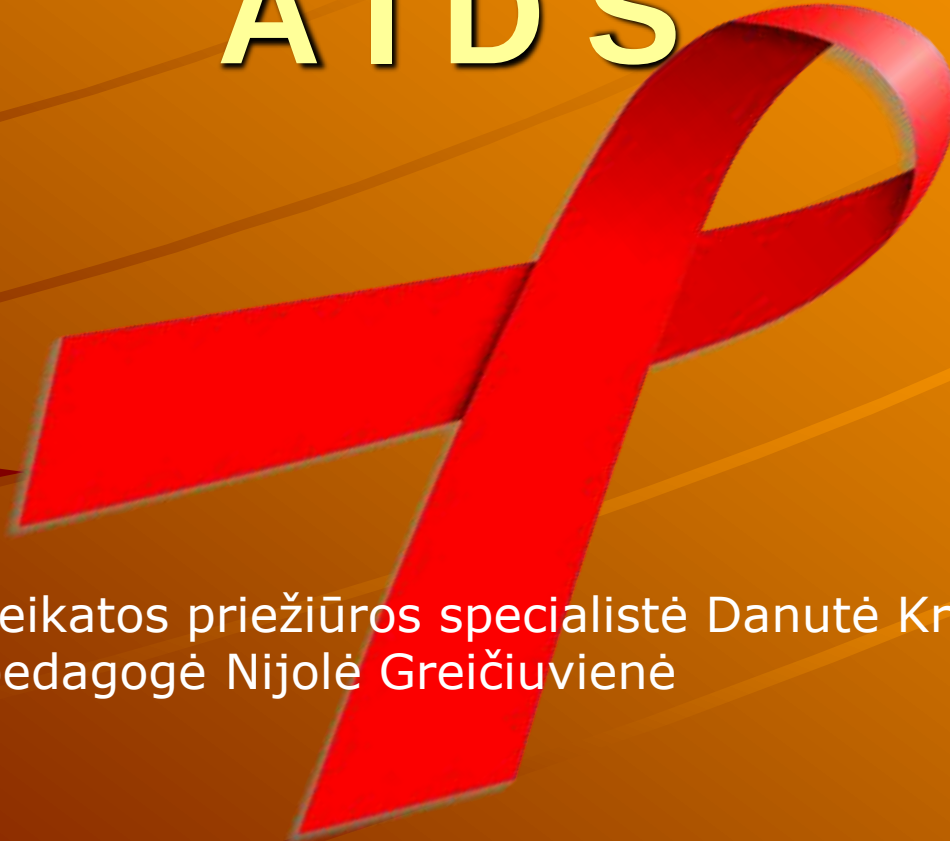

KAS ŽINOTINA APIE AIDS

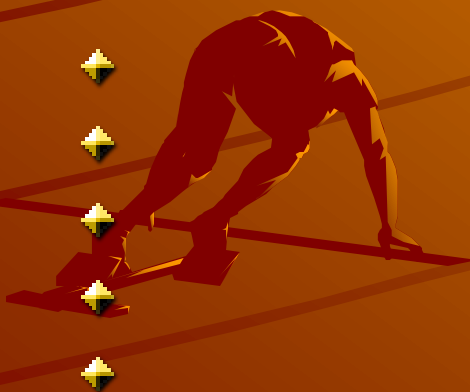
Parengė sveikatos priežiūros specialistė Danutė Kriščiūnienė
ir socialinė pedagogė Nijolė Greičiuvienė

KAS YRA AIDS?

- ◆ AIDS – LIGA, KURIĄ SUKELIA VIRUSAS, GRIAUNANTIS IMUNINĘ SISTEMĄ. VIRUSAS VADINAMAS ŽIV (ŽMOGAUS IMUNOIDEFICITO VIRUSU). AIDS PASIREIŠKIA TAM TIKROMIS INFEKCIJOMIS IR VĖŽIO FORMOMIS.

KELIAS Į AIDS

- 10 - AIDS
- 9 - Narkotikai
- 8 - Muštynės
- 7 - Pasigėrimas
- 6 - Išsisukinėjimas
- 5 - Vagystės
- 4 - Alkoholio vartojimas
- 3 - Vandalizmas
- 2 - Rūkymas
- 1 - Peštynių pradžia

STATISTIKA

- PASAULYJE 40 MILIJONŲ ŽMONIŲ YRA UŽSIKRĘTĘ ŽIV - IŠ JŲ APIE 2,5 MILIJONAI VAIKŲ.

LIETUVOJE 2011M REGISTRUOTA:
1708 ŽIV UŽSIKRĘTĘ ŽMONĖS.

- 80 % ŽIV UŽSIKRĘTUSIŲ ASMENŲ AMŽIUS LIETUVOJE – 20–40 METŲ.

VISO ŽIV ATVEJŲ: 1506
VISO AIDS ATVEJŲ: 222

**Kodėl reikia kalbėti
apie ŽIV virusą ir jo
sukeliamą ligą AIDS?**

Ką sako mokslas apie pagrindines ŽIV infekcijos priežastis?

- ◆ ŽIV infekcija labiausiai plinta lytinių santykių metu (80%).
- ◆ Per kraują vartojant intraveninius narkotikus, perpilant infekuotą kraują, persodinant (transplantuojant) organus, inkubaciniame "lango" periode.
- ◆ Iš motinos vaisiui ŽIV infekcija labiausiai plinta lytinių santykių metu (80%)
- ◆ Per kraują vartojant intraveninius narkotikus, perpilant infekuotą kraują, persodinant (transplantuojant) organus, inkubaciniame "lango" periode.
- ◆ Iš motinos vaisiui.
- ◆ Tatuiruotės ir kraujo ritualai: adatos ir peiliai netinkamai dezinfekuojami.

AR ŽIV PLINTA BUITINIŲ KELIU?

- ◆ NE. ŽIV NEPERDUODAMAS KASDIENINĖJE VEIKLOJE. ŽIV NEUŽSIKRĖSITE SĖDĖDAMI ŠALIA INFEKUOTO ŽMOGAUS, SPAUSDAMI JAM RANKĄ, NET DIRBDAMI SU JUO.

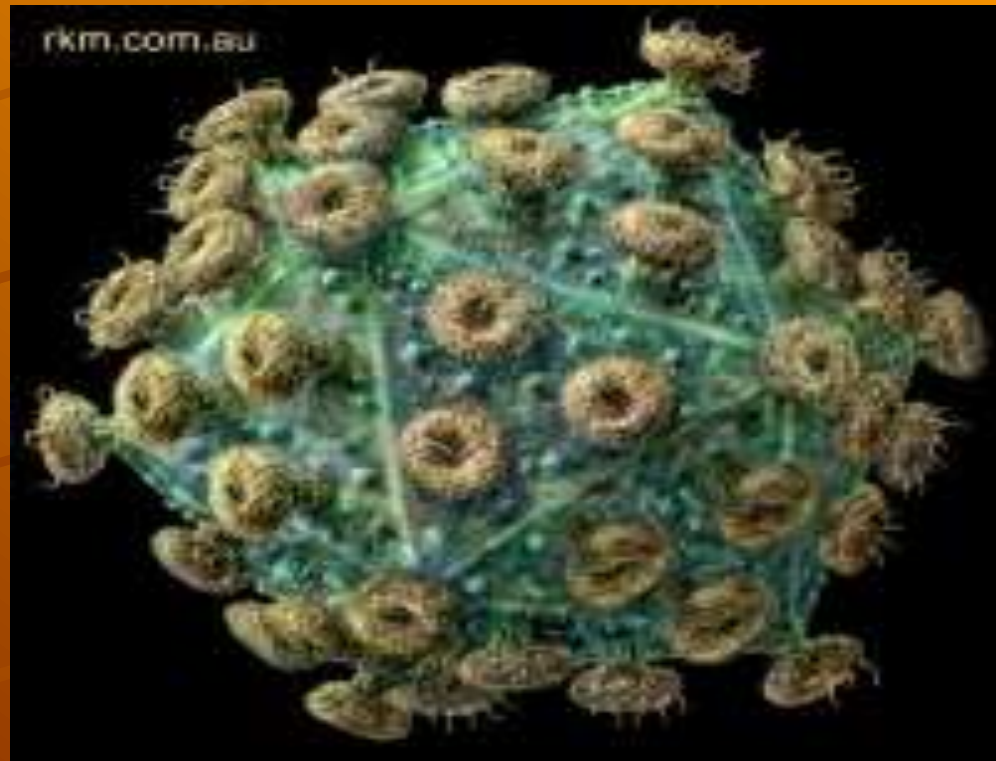
Oro lašiniu būdu. Neužsikrečiama
kosint, čiaudint bučiuojantis, per
prakaitą ar ašaras.

Ķkandus vabzdžiui. Viruso
neplatina uodai ir erkēs

ŽIV infekcijos eiga yra ilga . Paskutinė ligos stadija -AIDS liga

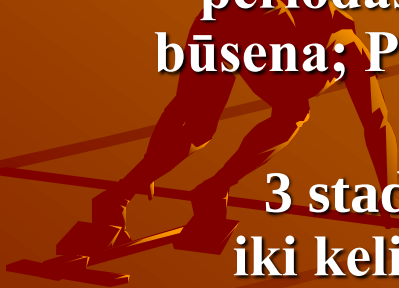
Ligos eiga skiriama į kelias stadijas.

1 stadija - tai ligos inkubacinis periodas trunka nuo 1 iki 2 savaičių. Šiuo metu patekęs virusas į organizmą sparčiai dauginasi, tačiau jei norėtumėm isitirti dėl ŽIV šiuo periodu jo nerastumėm, nes jo antikūniai nesigamina

2 stadija - arba ūmus ŽIV infekcijos pasireiškimas trunka nuo 4 iki 24 savaičių arba galimybė diagnozuoti ligą. Šis periodas nepraeina be pasėkmių. Atsiranda į gripą panaši būseną; Pakyla temperatūra, išberia odą ir gleivines, padidėja limfmazgiai ir kt.

3 stadija - besimtomis ligos periodas. Jis trunka nuo kelių iki keliolikos metų. Šiuo periodu ligonis jaučiasi visiškai sveikas, bet gali užkrėsti kitus.

4 stadija - AIDS liga, kuri priklausomai nuo medicininės pagalbos gali trukti 10 metų ir ilgiau, ir baigiasi mirtimi.

Kokios oportunistinės infekcijos gali lydėti AIDS?

- ✦ *Kapoši sarkoma - odos vėžio atmaina.*
- ✦ *Pneumocistinė pneumonija - pneumonijos rūšis, nuo kurios plaučiuose atsiranda cistų. Dauguma AIDS ligonių nuo jos miršta, nes cistos užblokuoja plaučius.*
- ✦ *Citomegalo virusas - infekcija, galinti apakinti, pažeisti centrinę nervų sistemą, plaučius, kepenis.*
- ✦ *Meningitas - smegenų dangalų uždegimas.*
- ✦ *Encefalitas - smegenų uždegimas.*
- ✦ *Kandidamikozė - grybelinė infekcija, pažeidžianti burną, stemplę, virškinimo traktą*

KAPOŠI SARKOMA

Kokie simptomai byloja apie ŽIV?

1. GALVOS SKAUSMAI, PYKINIMAS.

◆ BLOGA SAVIJAUTA.

◆ KARŠČIAVIMAS

♦ SILPNUMAS, VIDURIAVIMAS

BĒRIMAS, ŠALTKRĒTYS, KŪNO SKAUSMAI

VIENTELIS BŪDAS SUŽINOTI, AR ESATE UŽSIKRĖTĘS ŽIV, YRA TESTAS

- ✦ Jis atliekamas gavus tiriamojo asmens sutikimą. ŽIV išaiškinimui imamas kraujas ar atliekamas seilių testas. Jeigu testo rezultatas yra teigiamas, Lietuvos AIDS centre daromi papildomi tyrimai, padedantys patvirtinti(arba atmesti) ŽIV diagnozę.

KODĖL SVARBU ŽINOTI, AR ESI UŽSIKRĖTĘS ŽIV?

- ◆ **Pirma – žinojimas leidžia nuo užkrėtimo apsaugoti savo artimuosius.**
- ◆ **Antra – žinojimas leidžia laiku gauti gydymą ir sustabdyti ŽIV ligos progresavimą.**
- ◆ **Trečią – ŽIV užsikrėtusioms nėščioms moterims gali būti skiriamas atitinkamas gydymas, iki minimumo sumažinantis ŽIV perdavimą iš motinos vaikui.**

KAIP IŠVENGTI UŽSIKRĖTIMO ŽIV?

- ◆ 1. Vengti atsitiktinių lytinių santykių ir nevartoti narkotikų.
- ◆ 2. Lytinių santykių metu(įskaitant ir oralinius) būtina teisingai naudoti prezervatyvus.
- ◆ 3. Medicininių ir kosmetinių procedūrų metu naudoti(reikalauti) vienkartinius ar sterilius instrumentus.
- ◆ 4. Skutantis, darant manikiūrą, atliekant higienos procedūras naudotis tik asmeninėmis priemonėmis.
- ◆ 5. Stengtis, kad į jūsų organizmą nepatektų svetimas kraujas ar kiti biologiniai skysčiai.

KUR KREIPTIS UŽSIKRĖTUS ŽIV?

- ◆ 1. Lietuvos AIDS centras(garantuojamas visiškas anonimiškumas).
- ◆ 2. Klaipėdos ligoninės AIDS kabine-tas.
- ◆ 3. Kauno infekcinė klinikinė ligoninė.
- ◆ 4. Panevėžio ligoninės kraujo centras.
- ◆ 5. Šiaulių ligoninės kraujo centro AIDS laboratorija.
- ◆ 6. Alytaus apskrities S. Kudirkos ligoninė.

DĚKOJU UŽ DĚMESÍ 🙇 🙇